

IFC'nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası

1 Ocak 2012

İÇİNDEKİLER

I.	Politikanın Amacı	1
II.	IFC'nin Taahhütleri.....	2
III.	IFC'nin Görev ve Sorumlulukları	4
	Çevresel ve Sosyal Mevcut Durum Değerlendirmesi.....	4
	Çevresel ve Sosyal Sınıflandırma	8
	Denetim.....	9
IV.	Ortaklarla İşbirliği	10
	Kamu ve Özel Sektör Kurumlarıyla İşbirliği ve İlişkiler	10
	Politikanın Uygulanması için Ek Kaynak ve Destekleyici Belgeler	11
V.	Yönetime ve Kamuoyunu Bilgilendirmeye Yönelik Sektöre Özel Girişimler.....	11
VI.	Uyum Ombudsmanı.....	12

I. Politikanın Amacı

1. IFC, gelişmekte olan ülkelerde desteklediği faaliyetlerden olumlu kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla uğras verir. Bu faaliyetler: (i) IFC'nin doğrudan finanse ettiği yatırımlar; (ii) finansal aracı kuruluşlar üzerinden yürütülen yatırımlar, IFC'nin Varlık Yönetimi Şirketi veya diğer bir iştirakinin yönettiği yatırımlar ve donörlerin kısmen veya tamamen finanse ettiği yatırımlar; ve (iii) danışmanlık kurumu hizmetleridir. IFC, çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğin, olumlu kalkınma sonuçlarına ulaşmanın önemli bir bölümünü oluşturduğuna inanır ve Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası (kısaca Sürdürülebilirlik Politikası veya Politika) ve kapsamlı çevresel ve sosyal Performans Standartları yoluyla bu amaca ulaşmayı hedefler.

2. IFC, bu Politika yoluyla çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik taahhütlerini yerine getirir. Bu taahhütler, Politika'nın II. Bölümünde açıklandığı üzere; IFC'nin misyonu ve görev alanına dayanır. Bu taahhütlerin başarılı sonuçlara dönüştürülmesi IFC, müşterileri ve çoğu durumda üçüncü tarafların ortak çabalarına bağlıdır. IFC, söz konusu taahhütler doğrultusunda Politika'nın III. Bölümünde belirtilen faaliyetleri gerçekleştirir. Bunlara, IFC'nin, desteklemesi istenen faaliyetler için çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi gerçekleştirilmesi dahildir.

3. IFC'nin desteklediği ve finanse ettiği faaliyetler çeşitli yatırım ve danışmanlık ürünlerini kapsar. Daha uzun vadeli yatırım ürünleri: (i) özel sektör şirketlerine verilen doğrudan krediler (kurumsal ve proje finansmanı dahil); (ii) finansal aracı kuruluşlara ve çeşitli fonlar ile kredi olanakları yoluyla verilen krediler; (iii) finansal kuruluşlar dahil, şirketlerde verilen azınlık sermaye hissesi; (iv) teminat olanakları, belediyelere sağlanan finansman ve IFC'nin Varlık Yönetimi Şirketi veya diğer iştiraklerinin yönettiği diğer yatırımlardan oluşur. Kısa vadeli yatırım ürünleri ise kısa vadeli kredi ve teminatlar ve üç yıla kadar vadeli ticari finansman ürünlerinden oluşur. Orta veya yüksek çevresel ve/veya sosyal risk¹ veya olumsuz çevresel ve/veya sosyal etki potansiyeli² taşıması beklenen yatırım teklifleri Performans Standartlarının şartlarına göre gerçekleştirilecektir.

4. Danışmanlık ürünleri şirket, sektör ve devletlere teknik, finansal ve/veya düzenlemeler konusunda tavsiyeler, proje yapılandırması ve eğitimlerden oluşur. Danışmanlık faaliyetlerinin her biri konusu ve kapsamı açısından farklılık gösterir. Müşterinin devlet olduğu durumlarda sağlanan danışmanlık faaliyeti yatırım ortamını iyileştirmek veya kâr garantili kamu-özel sektör işbirliklerini yapılandırmak konusunda tavsiyelerden oluşabilir. Şirketlere ve finansal kurumlara sağlanan danışmanlık hizmeti ise rekabet avantajını arttırmaya, şirket yönetimini iyileştirmeye veya daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olabilir. Kararlaştırılan danışmanlık hizmetinin kapsamı doğrultusunda sağlanacak tavsiyeler ve eğitimler Performans Standartlarına uygun olacaktır.

5. Performans Standartları:

Performans Standardı 1: Çevresel ve Sosyal Risk ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi

Performans Standardı 2: İş ve Çalışma Koşulları

Performans Standardı 3: Kaynak Verimliliği ve Kirliliğin Önlenmesi

Performans Standardı 4: Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Emniyeti

Performans Standardı 5: Arazi Alımları ve Zorunlu Yerleştirme

¹ Çevresel ve sosyal risk, belirli tehlikelerin oluşma ihtimaliyle meydana gelmesinin yarattığı etkilerin şiddetinin toplamıdır.

² Çevresel ve sosyal etkiler, (i) fiziki, doğal veya kültürel ortam ve (ii) desteklenecek iş faaliyetlerinin çevredeki topluluklar ve çalışanlar üzerindeki potansiyel veya gerçekleşen etkilerdir.

Performans Standardı 6: Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Canlı Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi

Performans Standardı 7: Yerli Halklar

Performans Standardı 8: Kültürel Miras

6. Bu Performans Standartları, IFC'den yatırım ve danışmanlık desteği alan müşterilerin, risk ve sonuçlara dayalı bir yaklaşım yoluyla çevresel ve sosyal performansını yönetmesine ve iyileştirmesine yardımcı olur. Ulaşılması istenen sonuçlar her bir Performans Standardının amaçlar bölümünde açıklanmıştır. Ayrıca, faaliyetlerin niteliği, boyutu ve çevresel ve sosyal risk ve/veya etkilerin düzeyine uygun olarak, müşterilerin bu sonuçlara ulaşmasına yardımcı olacak şartlar da her bir Performans Standardı için tanımlanmıştır. Bu şartların yerine getirilmesinde çalışanlar; topluluklar ve çevre üzerindeki etkileri öngörmek ve engellemek, engellenemediği durumlarda azaltmak için bir hafifletme hiyerarşisi uygulamak, kalinti etkilerin devam ettiği durumlarda ise risk ve etkileri uygun şekilde telafi etmek/dengelemek hayati öneme sahiptir. IFC'ye göre, Performans Standartları, müşterilerin faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini arttırabilecekleri, işlerini büyümeye yönelik yeni fırsatlar tespit edebilecekleri ve piyasada rekabet avantajı yakalayabilecekleri sağlam bir temel sağlar.

7. Çevresel ve sosyal risk ve etkilerin Performans Standartlarına uygun şekilde yönetilmesinden müşteri sorumlu olmakla birlikte, IFC, mevcut durum değerlendirmesi, izleme ve denetimler yoluyla, finanse ettiği iş faaliyetlerinin Performans Standartlarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamaya çalışır. Buna göre, önerilen iş faaliyeti için IFC'nin çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi onay sürecinde önemli bir etkidir ve IFC'nin sağlayacağı finansmanın çevresel ve sosyal koşullarının kapsamını belirler. IFC bu Politikayı uygulayarak ; (i) faaliyetlerinin ve kararlarının öngörülebilirliğini, şeffaflığını ve hesap verilebilirliğini arttırmayı; (ii) müşterilerin çevresel ve sosyal risk ve etkileri yönetmelerine ve performanslarını arttırmalarına yardımcı olmayı ve; (iii) proje yerindeki olumlu kalkınma sonuçlarını arttırmayı amaçlar.

II. IFC'nin Taahhütleri

8. IFC'nin misyonu, kalıcı sonuçlar elde etmek için tutkuyla ve profesyonelce yoksullukla mücadele etmek ve kaynak sağlama, bilgi paylaşımı, kapasite geliştirme ve kamu-özel sektör işbirliğini sağlama yoluyla insanların kendilerine ve çevreye yardım etmesi için onlara yardımcı olmaktır. IFC'ye göre, temelinde sürdürülebilir özel yatırımlar olduğu sağlam ekonomik büyüme yoksulluğu azaltmak için hayati öneme sahiptir. IFC'nin yatırım ve danışmanlık hizmetleri, IFC'nin misyonu, stratejik temelleri ve operasyonel stratejilerine göre oluşturulur ve gerçekleştirilir.

9. IFC'nin kalkınma misyonunun merkezinde, insanlara ve çevreye "zarar vermeden", özel sektörün operasyonlarının ve faaliyet gösterdiği piyasaların sürdürülebilirliğini arttırmak ve olumlu kalkınma sonuçlarına ulaşmak amacıyla yatırım ve danışmanlık faaliyetlerini gerçekleştirme çabası yer alır. IFC, ekonomik kalkınmanın maliyetinin yoksul ve hassas kişilere orantısız bir şekilde yüklenmemesini, bu süreçte çevrenin bozulmamasını ve yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde yönetilmesini sağlamayı taahhüt eder. IFC'ye göre, müşterinin paydaşları doğrudan etkileyen konularda onlarla düzenli olarak görüşmesi insanlar ve çevre üzerindeki riskleri engelleme veya azaltmada önemli bir rol oynar. IFC, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu olan sektör çapında piyasayı dönüştürme girişimlerinin önemini de kabul eder.

10. IFC, iklim değişikliğinin dünya için ciddi bir sorun olduğunu ve iklime bağlı etkilerin ekonomik ve sosyal refaha ve kalkınma çabalarına sekte vurabileceğini kabul eder. Dolayısıyla, iklim değişikliğiyle başedebilmek için özel sektör ve diğer taraflarla birlikte çalışmak IFC için stratejik bir önceliktir. Sera gazı emisyonlarının azaltılmasında özel sektörün oynadığı rolün önemi dikkate alındığında IFC,

şirketler için iklim dostu çözümleri desteklemek ve bu yönde fırsatlar sağlamak amacıyla yenilikçi yatırımlar ve danışmanlık hizmetleri sağlayacaktır. Ayrıca IFC, sürdürülebilir yatırımları teşvik eden uyum tedbirlerine de destek verecektir.

11. IFC'nin kalkınma için izlediği dengeli yaklaşımın bir ayağını düşük karbonlu ekonomik kalkınmaya verdiği destek oluşturur. Buna, modern, temiz ve güvenilir enerji hizmetlerine erişilmesine verdiği destek de dahildir. IFC, ilgili ürün, araç, piyasa ve danışmanlık hizmetlerini geliştirerek ve kullanarak ve desteklediği faaliyetler için uygun teknoloji, süreç ve uygulamaları benimseyerek bu amacına ulaşmaya çalışır. IFC aynı zamanda, ekosistem hizmetlerinin önemini ve iklim değişikliğini azaltmada ve uyum sağlamadaki rolünü kabul eder. IFC, bu tür hizmetleri sağlayan yerlerde iş faaliyetlerine bağlı etkileri azaltmayı taahhüt eder. IFC, iklimle ilişkili taahhütlerini yerine getirmeye çalışırken enerji verimliliği, daha temiz üretim, yenilenebilir enerji ve karbon piyasalarındaki deneyiminden yararlanır. Ayrıca, müşterilerin yatırım kararı verirken iklimle ilişkili risk ve fırsatları değerlendirmelerine olanak sağlayan araç ve uygulamalar geliştirmek amacıyla; iklim değişikliğine ilişkin risk değerlendirmeleri, sera gazı hesaplaması ve uygulamalarındaki deneyimini ortaya koyar.³ Son olarak, sera gazı hesaplamasında kullanılan uygulama ve araçlar yaygın olduğu için, Performans Standardı 3'te belirtilen ölçüm eşliğine uygun olarak müşterilerin IFC'ye sundukları düzenli raporlarda sera gazı emisyonlarını bildirmeleri gereklidir. IFC, bu sayede, sera gazı hesaplaması ve raporlamasındaki güncel uygulamalara göre doğrudan yatırım portföyünün karbon ayak izini ölçebilir, yönetebilir ve raporlayabilir.

12. IFC, şirketlerin, devletlerin insan haklarını sayma, koruma ve uygulama sorumluluğundan bağımsız olarak, insan haklarına saygı gösterme sorumluluğu⁴ olduğunu kabul eder. Bu sorumluluk, başkalarının insan haklarını ihlal etmekten kaçınmak ve şirketlerin insan hakları açısından neden olabileceği veya katkıda bulunabileceği olumsuz etkileri gidermeye çalışmak anlamına gelir. Buna ek olarak, projeye ilişkili şikayetlerin erken tespiti ve ivedi çözümü için etkili bir şikayet mekanizması oluşturulması da bu sorumluluğun kapsamına girer. IFC'nin Performans Standartları, özel sektör üzerine düşen bu sorumluluğu destekler. Performans Standartlarının her biri, şirketlerin operasyonları sırasında insan hakları açısından karşılaşılabilecekleri durumlara ilişkin unsurlar içerir. IFC, bu sorumluluk doğrultusunda, müşterilerin Performans Standartlarındaki şartlara göre gerçekleştirdikleri risk ve etki belirleme sürecinin aşaması ve niteliğine ilişkin mevcut durumu, ülke, sektör ve sponsor bilgisi açısından değerlendirir.

13. IFC, sağlam ekonomik büyüme yakalanması ve yoksulluğun azaltılmasında kadınların hayati bir rol oynadığına inanır. Özel sektörün kalkınması için kadınların varlığı şarttır. IFC, müşterilerinin şirket faaliyetlerinden kaynaklanan cinsiyete dayalı riskleri/ ayrımcılığı ve istenmeyen etkileri azaltmasını bekler. IFC, kadınların genelde cinsiyet eşitsizliği yüzünden ekonomik potansiyellerine ulaşmalarının engellendiğini kabul ederek, yatırım ve danışmanlık faaliyetleri aracılığıyla kadınlara fırsat sağlamayı amaç edinmiştir.

14. IFC, Bilgiye Erişim Politikası doğrultusunda, yatırım ve danışmanlık faaliyetlerinin yanı sıra genel kurumsal bilgileri zamanında ve doğru olarak paylaşmak için çaba gösterir. IFC, hem kurumun kendisinin hem de müşterilerinin çevresel, sosyal ve yönetimle ilgili risklerinin yönetimi açısından bilgi paylaşmanın önemini kabul eder.

³ Sürdürülebilirlik Politikası Dünya Bankası Grubu'nun 2008 yılı için hazırladığı "Kalkınma ve İklim Değişikliği Stratejik Çerçevesinin" uygulanmasını destekler.

⁴ Bu Politika'nın uygulanmasında IFC, Uluslararası İnsan Hakları Yasası ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) sekiz temel sözleşmesini izler.

15. IFC, misyonunu ve taahhütlerini yerine getirebilmek amacıyla, sürdürülebilirlik performansını sürekli iyileştirmek için çevresel ve sosyal riskleri belirleyen, yöneten ve şirket faaliyetlerinde çevresel ve sosyal fırsat ve sonuçlar yakalamaya çalışan müşterilerle işbirliği yapmak için çaba gösterir. IFC, güçlü kurumsal doğruluk ve yönetim kültürü, sürdürülebilirlik performansı , şirket yönetimi ve yönetim kurulunun etkileşiminin risk yönetimi ve sürdürülebilir büyüme için önemli bir rol oynadığına inanır. IFC, bu yaklaşımın yatırımların finansal, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğini iyileştirmeye yardımcı olduğu ve kamuoyunun iş faaliyetlerine duyduğu güveni arttırdığı düşüncesindedir.

16. IFC, kapsayıcı, sürdürülebilir ve verimli piyasaların gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla şirket, sektör ve devlet düzeyinde özel amaçlı danışmanlık hizmetleri sağlar. Bu hizmetler ülke ve bölgelere göre farklılık gösterse de , hepsinin ortak amacı şirket kararları ve faaliyetlerinde çevresel ve sosyal performansın gözetilmesini yaygınlaştırmak, maliyetin etkinliğine odaklanılmasını ve etki ölçümlerinde tutarlılığı sağlamaktır. Danışmanlık hizmetleri finansal aracı kuruluşlar dahil, bireysel müşterileri, müşteri gruplarını ve altyapı veya üretim sektörlerinde faaliyet gösteren şirketleri kapsar.

17. IFC, kendi faaliyetleri nedeniyle oluşan ayak izinlerini yönetme taahhüdünde bulunmuştur. IFC, Kurumsal Ayak İzi Programı aracılığıyla sürdürülebilirliği dünyanın dört bir yanındaki ofisleri için günlük çalışmaların ayrılmaz bir parçası haline getirir ve kurum içi faaliyetlerinin çevresel performansını sürekli iyileştirir. IFC, ayak izini yönetme taahhüdü kapsamında, dünyanın dört bir yanındaki kurum faaliyetlerinde sıfır karbon amacına ulaşmak ve sosyal yardım programları aracılığıyla yerel topluluklara olumlu katkıda bulunmak için çevresel ve sosyal yönetim açısından en iyi uygulamaları takip eder. IFC, çalışanlarını bu taahhüdü yerine getirmedeki rolleri ve sürdürülebilirlik konusunda bilinçlendirir ve Ayak İzi Programı'nın gerçekleştirdiklerini kurum içinde ve dışında raporlar.

18. Son olarak, IFC, önerilen iş faaliyetlerinin sınırotesi etkilerinden etkilenebilecek ülkelerin, önerilen faaliyetin hava kirliliği, su kıtlığı veya uluslararası su yollarının kirlenmesinden dolayı olumsuz etki yaratma potansiyeli olup olmadığını belirleyebilmesi için ülkeleri bilgilendirme görevini üstlenmiştir.

III. IFC'nin Görev ve Sorumlulukları

19. IFC, bu Politika kapsamında bir çok görev ve sorumluluk üstlenmiştir. IFC'nin faaliyetlere katılım düzeyi, önerilen yatırım veya danışmanlık faaliyetinin niteliği, kapsamı ve müşteriyle olan işbirliği ve ilişkinin koşullarına göre belirlenir. IFC, önerilen yatırım veya danışmanlık faaliyetinin risk ve etkilerini, projenin gerçekleştirildiği ülkenin kalkınmasına beklenen katkısını ve ekonomik, sosyal ve/veya çevresel açıdan ilgili paydaşlara nasıl yarar sağlayacağını değerlendirir. IFC'nin yatırımları veya danışmanlık hizmetleri aracılığıyla desteklemediği birçok faaliyet vardır. Bu faaliyetler, Desteklenmeyen Faaliyetler listesinde belirtilmiştir.

Çevresel ve Sosyal Mevcut Durum Değerlendirmesi

Yatırım Faaliyetlerine Genel Yaklaşım

20. IFC'nin bütün yatırım faaliyetleri için Çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi yapılır.

21. IFC'nin çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi, değerlendirilen iş faaliyeti için IFC'nin gerçekleştirdiği genel mevcut durum değerlendirmesinin bir parçasıdır ve finansal risklerle itibar açısından risklerin incelenmesini de kapsar. IFC, önerilen iş faaliyetlerinin maliyetleri ve yararlarını değerlendirerek önerilen faaliyete ilişkin gerekçelerini ve özel koşullarını bildirir. Bu bilgiler, yatırım faaliyeti onaya sunulduğu zaman Yönetim Kuruluna sunulur.

22. IFC, sadece Performans Standartlarındaki şartları makul bir süre içinde karşılaması beklenen yatırım faaliyetlerini finanse eder. Söz konusu şartların sürekli geç karşılanması sonucunda IFC finansal desteğini çekebilir.

23. Bazı durumlarda, müşterinin Performans Standartlarına uygun çevresel veya sosyal sonuçlara ulaşabilmesi üçüncü tarafların faaliyetlerine bağlıdır. Üçüncü taraflar düzenleyici konumundaki devlet kurumları, sözleşmeli taraflar, iş faaliyetine önemli bir katılımı olan müteahhitler birincil tedarikçiler veya ilişkili tesislerin işletmecilerinden (Performans Standardı 1'de tanımlandığı şekilde) oluşabilir. IFC, kendi mevcut durum değerlendirme süreci kapsamında müşterilerin üçüncü taraflarla ilgili olarak belirledikleri riskleri inceleyerek, bu risklerin yönetilebilir olup olmadığını, yönetilebilirse Performans Standartlarına uygun sonuçlara ulaşmak için hangi koşullar altında yönetilebileceğini belirler. Bazı riskler IFC'nin önerilen iş faaliyetini desteklememesini gerektirebilir.

24. IFC'nin, müşterilerin faaliyetlerini finanse etmeye ilişkin anlaşmaları, müşterilerin uymayı kabul ettikleri özel hükümler içerir. Bu hükümler, Performans Standartlarının yürürlükteki şartlarına, eylem planlarındaki özel koşullara, çevresel ve sosyal raporlamaya ilişkin hükümlere ve IFC çalışanlarının veya temsilcilerinin yapacağı denetim ziyaretlerine uyulmasını da kapsar. Eğer müşteri hukuki anlaşmalar ve ilgili belgelerdeki çevresel ve sosyal taahhütlerini yerine getiremezse, IFC taahhütlere uyulmasını sağlamak için müşteriyle birlikte çalışacaktır. Müşteri buna rağmen, taahhütlerini yerine getiremezse, IFC uygun şekilde haklarını kullanacak ve yasal yollara başvuracaktır.

25. Müşteriler, faaliyetlerinde önemli değişiklikler⁵ meydana geldiğinde veya IFC'nin Yönetim Kurulundan onay aldığı tarihte geçerli olan faaliyet alanından önemli ölçüde farklı olan bir alana girmeyi planladıklarında IFC'yi bilgilendirmek zorundadır. Bu gibi durumlarda, IFC yeni faaliyet alanının çevresel ve/veya sosyal risk ve/veya etki yaratıp yaratmadığını değerlendirir. Risk yaratması durumunda, IFC müşterinin Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemini: (i) yeni faaliyetlerin getirdiği önemli değişikliklerden kaynaklanabilecek çevresel ve sosyal risk ve etkilere; (ii) bu Politikaya ve (iii) Performans Standartlarındaki ilgili şartlara göre uyarlamasını talep eder. IFC, müşterinin bu yeni iş alanlarında finanse edilen faaliyetler için yaptığı çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesinin sonuçlarını talep edebilir.

Doğrudan Yatırımlar

26. IFC'nin yaptığı çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi; iş faaliyetinin niteliği, boyutu, aşaması ve çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin düzeyiyle orantılıdır. IFC, IFC'den destek almak üzere değerlendirilen yeni doğrudan yatırımların tümü için, projelendirme, inşaat ve işletme aşamasında olması fark etmeksizin, mevcut durum değerlendirmesi gerçekleştirir. Mevcut durum değerlendirmesi sırasında önerilen finansmanın hangi amaç için kullanılacağı kesinleşmemişse IFC'nin çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi, IFC'nin risk yönetimi kapsamında, müşterinin diğer faaliyetlerini kapsayacak şekilde genişletilebilir. Diğer tarafların geçmişte ve halen neden olduğu olumsuz etkiler dahil, iş faaliyetiyle ilişkili önemli çevresel veya sosyal etkilerin bulunduğu durumlarda IFC olası iyileştirme tedbirlerini belirlemek için müşteriyle birlikte çalışır.

27. IFC'nin müşterinin iş faaliyetiyle ilgili olarak yapacağı yatırımın zamanlaması ise göre farklılık gösterir. IFC, sıklıkla iş faaliyeti önemli ölçüde ortaya çıktıktan, yeri seçildikten ve oluşum aşaması başladıktan sonra devreye girer. IFC bu gibi durumlarda, mevcut Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemini, risk yönetim uygulamalarını ve IFC yatırımı değerlendirmeden önce müşterinin ve/veya üçüncü tarafların, toplulukların katılımını sağlamak için yaptıklarını inceler. IFC, yatırım planının başlarında devreye girdiği durumlarda, müşterinin ise ait risk ve etkileri öngörmesi ve ele alması,

⁵ Önemli değişiklikler çevresel ve/veya sosyal risk profilindeki değişiklikleri de kapsayabilir.

fırsatların belirlenmesi ve yatırım süresince bunların yönetilmesi açısından daha etkin destek sağlayabilir.

28. Çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi genellikle: (i) iş faaliyetinin yarattığı çevresel ve sosyal risk ve etkilere ilişkin mevcut bütün bilgi, kayıt ve belgelerin incelenmesi; (ii) uygun olduğunda, proje yerinin denetlenmesi ve müşterinin personeli ve ilgili paydaşlarla mülakat yapılması; (iii) Performans Standartlarında öngörülen şartlar ve Dünya Bankası Grubu'nun Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları veya uluslararası kabul gören diğer kaynaklardaki hükümler doğrultusunda iş faaliyetinin çevresel ve sosyal performansının analiz edilmesi ve (iv) bu bağlamda boşlukların tespit edilmesi ve müşterinin mevcut yönetim uygulamaları dışında ek tedbir ve eylemlerin belirlenmesi şeklindeki temel unsurlardan oluşur. IFC'nin yapacağı yatırımlarda, iş faaliyetinin Performans Standartlarına uygunluğunu sağlamak için bu ek eylemlerin (Çevresel ve Sosyal Eylem Planı) gerçekleştirilmesi zorundadır.

29. IFC'nin çevresel ve sosyal risk yönetimine ilişkin şartları, gelirlerin hangi amaçlar için kullanılacağına belli olduğu ve çevresel ve sosyal ayak izinin net bir şekilde tanımlandığı iş faaliyetleri için, IFC'nin finanse ettiği iş faaliyetlerini kapsar. Bununla birlikte, IFC müşterilerin bütün operasyonlarında çevresel ve sosyal riskleri tutarlı bir şekilde yönetmelerini teşvik eder.

30. IFC, finanse edilecek iş faaliyetinin (Etkilenen Topluluklar) veya Yerli Halklar üzerinde önemli olumsuz etkiler yaratabileceği durumlarda, müşterilerin Bilgilendirilmiş İstişare ve Katılım sürecini işletmesini bekler.⁶ IFC, bu gibi durumlarda, kendi yapacağı araştırmalarla müşterinin Bilgilendirilmiş İstişare ve Katılım yoluyla Etkilenen Toplulukların katılımını sağlayıp sağlamadığını, böylece Etkilenen Topluluklardan iş faaliyeti için Geniş Çaplı Toplum Desteği alınıp alınmadığını belirler. Geniş Çaplı Toplum Desteği, önerilen iş faaliyeti için Etkilenen Toplulukların bireysel olarak ve kabul gören temsilcileri aracılığıyla verdikleri desteğin ifadesidir. Bazı bireyler veya gruplar iş faaliyetine karşı çıksa bile Geniş Çaplı Toplum Desteği kazanılmış olabilir. Yönetim Kurulu iş faaliyetini onayladıktan sonra IFC, portföy denetimi kapsamında müşterinin toplulukların katılımını sağlamak için işlettiği süreci izlemeye devam eder.

31. Buna ek olarak, önerilen bir iş faaliyetinin Performans Standardı 7'de belirtildiği şekilde Yerli Halkların Özgür ve Önceden Bilgilendirmiş Rızasını gerektirdiği durumlarda, IFC çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi kapsamında, müşterinin işlettiği süreci derinlemesine inceler.

Finansal Aracı Kuruluşlar Aracılığıyla Yapılan Yatırımlar

32. IFC, sermaye piyasaları ve finans sektörünün sürdürülebilir gelişimine destek verme görevini üstlenmiştir. IFC, bu amaçla finansal aracı kuruluşlar aracılığıyla yürütülen kapsamlı bir dolaylı yatırım programı oluşturmuştur. IFC, bu program aracılığıyla, IFC'nin doğrudan yatırımlarına kıyasla ekonomik kalkınmayı daha küçük ölçekli faaliyetlerle destekleyen yerli sermaye ve finansal piyasaları güçlendirmeye yardımcı olur. IFC'nin finansal aracı kuruluş müşterileri ağırlıklı olarak küçük ve orta ölçekli işletmelerin finansmanı, mikro finansman, finansal kiralama (leasing), ticari finansman, teminat, konut finansmanı, tüketici finansmanı ve bazı durumlarda kurumsal finansman ve proje finansmanı gibi çeşitli faaliyetler gerçekleştirir. Her bir faaliyet kendi çevresel ve sosyal risk profiline sahiptir.

33. IFC, finansal aracı kuruluşlarla yaptığı çalışmalar aracılığıyla bankacılık ve finans sektörünün çevresel ve sosyal riskleri yönetme kapasitesini geliştirmeye yardımcı olur. Bunu da Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi oluşturup uygulayarak ve finansal aracı kuruluşların çevresel ve sosyal

⁶ Performans Standardı 1'e uygun olarak.

riskler dahil günlük portföy risklerini yönetme kapasitesini geliştirerek gerçekleştirir. Çevresel ve sosyal risk yönetimi, finansal aracı kuruluşların üstlendikleri sorumluluklar arasındadır. IFC, finansal aracı kuruluşların münferit işlemleri değerlendirmesini ve izlemesini, ayrıca, faaliyetlerinin ve münferit işlemlerinin çevresel ve sosyal risk profiline uygun olarak portföyünü yönetmesini zorunlu kılar.

34. IFC, finansal aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılan yatırımların çevresel ve sosyal risklerini değerlendirme sürecinde uygun bir şekilde tespit edebilmek için finansal aracı kuruluş müşterilerinin mevcut portföyünü ve olası iş faaliyetlerini inceler. Bunun amacı, IFC'nin ve finansal aracı kuruluşların, yatırımlarından dolayı hangi risklere maruz kalabileceğini ve bu riskleri yönetmek için neler yapılması gerektiğini belirlemektir. IFC, finansal aracı kuruluşların uygulama kapasitesini ve Performans Standardı 1'de şart koşulan Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemini inceler.

35. IFC'nin finansal aracı kuruluş müşterileri için öngördüğü şartlar ve uygulama alanı; IFC'nin yatırımının türü, IFC'nin yatırımından elde edilecek gelirlerin kullanım şekli ve finansal aracı kuruluşa ait portföyün risk düzeyine göre farklılık gösterir. Özellikle:

- Finansal aracı kuruluş müşterileri, mevcut portföyün ve gelecekteki olası iş faaliyetlerinin çevresel ve sosyal risk düzeyine uygun bir Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi oluşturmak ve uygulamak zorundadır. Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi⁷, Performans Standardı 1'deki ilgili ilkeleri içermelidir;
- Finansal aracı kuruluş müşterileri, Performans Standardı 2'deki ilgili hükümleri çalışanlarına uygulamak zorundadır;
- Finansal aracı kuruluşlar, IFC'nin Desteklenmeyen Faaliyetler listesini uygulayacak ve iç hukuka uyacaktır;
- Orta ila yüksek çevresel veya sosyal risk taşıyan portföyü ve/veya olası iş faaliyeti bulunan finansal aracı kuruluşlar (FI-1 ve FI-2 kategorileri), destekledikleri daha yüksek riskli iş faaliyetleri için Performans Standartlarındaki ilgili şartların uygulanmasını talep edecektir.

36. IFC'nin yatırımı spesifik bir nihai kullanımı hedeflediğinde (ör. mikro finansman için kredi), IFC'nin 33. paragrafta belirtilen çevresel ve sosyal risk yönetimi şartları sadece spesifik nihai kullanımı kapsar. Ancak, eğer finansal aracı kuruluş benzer faaliyetleri kendi hesabından destekliyorsa, IFC'nin şartları bütün varlıkları kapsar. IFC, müşterilerin portföylerinin tamamı için çevresel ve sosyal riskleri yönetmesini de teşvik eder.

37. IFC'nin spesifik nihai kullanımı olmayan genel amaçlı sermaye veya finansal destek sağladığı durumlarda, IFC'nin 33. paragrafta belirtilen çevresel ve sosyal risk yönetimi şartları, IFC' hissedar veya yatırımcı olduğu andan itibaren finansal aracı kuruluşun sahip olduğu portföyü kapsar.

Danışmanlık Hizmetlerine Genel Yaklaşım

38. IFC'nin çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesi, değerlendirilen danışmanlık faaliyeti için IFC'nin gerçekleştirdiği genel mevcut durum değerlendirmesinin bir parçasıdır ve finansal risklerle itibar açısından risklerin incelenmesini de kapsar. IFC, önerilen danışmanlık faaliyetlerinin maliyetleri ve yararlarını değerlendirerek önerilen faaliyete ilişkin gerekçelerini ve projeye özel koşulları bildirir. Yatırım faaliyeti onaya sunulduğu zaman bu bilgiler Yönetim Kuruluna sunulur.

39. IFC, danışmanlık faaliyetlerini Desteklenmeyen Faaliyetler Listesine göre kontrol eder. IFC, ayrıca, önerilen danışmanlık faaliyetlerini çevresel ve sosyal riskleri açısından da değerlendirir. Değerlendirme sonucunda çevresel ve/veya sosyal risklerin varlığı belirlenirse, müşteriye verilecek

⁷ FI-3 kategorisindeki finansal aracı kuruluşlar için, Desteklenmeyen Faaliyetler Listesi ve iç hukuka göre destekledikleri iş faaliyetlerinin filtrelenmesi anlamına gelir.

tavsiyeler çevresel ve sosyal risk yönetiminde uluslararası iyi sektör uygulamaları⁸ için bir çerçeve oluşturan Performans Standartlarına uygun olacaktır. IFC, çevresel ve sosyal performansta olumlu iyileşme sağlamak için danışmanlık müşterileriyle birlikte çalışarak, müşterilerin danışmanlık faaliyeti süresince Performans Standartlarına tamamen uyum gösteremeseler bile, standartlara daha uyumlu hale gelmelerine yardımcı olabileceğini ifade eder.

Çevresel ve Sosyal Sınıflandırma

40. IFC, önerilen bir yatırım için yapılan çevresel ve sosyal risk ve etki değerlendirmesi kapsamında risk ve etkilerin boyutunu yansıtmak için çevresel ve sosyal kategorizasyon süreci kullanır. Ortaya çıkan sınıflandırma IFC'nin, Bilgiye Erişim Politikasına uygun olarak, kamuoyunu bilgilendirmesine ilişkin kurumsal yükümlülüklerini de belirler. Kategoriler:

- **A Kategorisi:** Çeşitli, geri döndürülemez veya görülmemiş boyutta, ciddi olumsuz çevresel veya sosyal risk ve/veya etkileri olabilecek iş faaliyetleri.
- **B Kategorisi:** Az sayıda, genelde proje yerine özgü, büyük ölçüde geri döndürülebilir ve halihazırda hafifletme tedbirlerinin uygulandığı, sınırlı olumsuz çevresel veya sosyal risk ve/veya etkileri olabilecek iş faaliyetleri.
- **C Kategorisi Sınıfı:** Minimum düzeyde veya sıfır çevresel veya sosyal risk ve/veya etkisi olan iş faaliyetleri.
- **FI Kategorisi:** Finansal aracı kuruluşların yaptığı veya bu tür finansal araçlar yoluyla yapılan yatırımları ilgilendiren iş faaliyetleri. Bu sınıf alt sınıflara ayrılmıştır:
 - FI-1: finansal aracı kuruluşun mevcut veya önerilen portföyünde; çeşitli, geri döndürülemez veya ciddi etkiler içeren, önemli olumsuz çevresel veya sosyal risk ve/veya etkileri olabilecek iş faaliyetlerine ilişkin ciddi finansal riskin bulunduğu veya bulunabileceği durumlar.
 - FI-2: finansal aracı kuruluşun mevcut veya önerilen portföyünün, az sayıda, genelde proje yerine özgü, büyük ölçüde geri döndürülebilir ve halihazırda hafifletme tedbirlerinin uygulandığı olumsuz çevresel veya sosyal risk ve/veya etkileri olabilecek iş faaliyetlerinden oluştuğu veya oluşmasının beklendiği veya çeşitli, geri döndürülemez veya görülmemiş boyutta, ciddi olumsuz çevresel veya sosyal risk ve/veya etkileri olabilecek çok az sayıda iş faaliyeti içerdiği durumlar.
 - FI-3: finansal aracı kuruluşun mevcut veya önerilen portföyünde, ağırlıklı olarak minimum düzeyde veya sıfır olumsuz çevresel veya sosyal etkisi olan iş faaliyetlerine ilişkin finansal riskin bulunduğu durumlar.

41. IFC, finansman sağlamak üzere değerlendirdiği çeşitli yatırım faaliyetlerine ilişkin mevcut durum değerlendirmesi sırasında farklı düzeylerde bilginin mevcut olduğunu kabul eder. Bazı durumlarda, geleneksel proje finansmanlarında görüldüğü üzere, IFC'nin yatırım kararı aldığı dönemde IFC'nin yatırımından elde edilecek gelirlerin nasıl kullanılacağı ve yatırımla ilişkili çevresel ve sosyal ayak izi büyük ölçüde bellidir ve anlaşılmıştır. Buna karşın, IFC'nin yatırımı spesifik fiziki varlıklara yönelik olmadığı (işletme sermayesi finansmanı ve bazı özsermaye yatırımları gibi) veya gelecekte başka yatırımlara yolaçacağı (finansal aracı kuruluşların bazı operasyonları veya yatırım olanakları gibi) durumlar da vardır. Bu durumda, gelirlerin ne şekilde kullanılacağı ve çevresel ve sosyal ayak izi IFC'nin yatırım kararı aldığı dönemde büyük ölçüde belirsizdir.

⁸ Global veya bölgesel ölçekte aynı veya benzer koşullar altında aynı işle meşgul vasıflı ve deneyimli profesyonellerden beklenebilecek profesyonel beceri, özen, ihtiyat ve ileri görüşün sergilenmesi.

42. IFC'nin yatırımından elde edilecek gelirlerin nasıl kullanılacağı ve yatırımla ilişkili çevresel ve sosyal ayak izinin yatırım kararı alındığı dönemde, belli olduğu durumlarda, IFC iş faaliyetinin çevresel ve sosyal sınıfını potansiyel çevresel ve sosyal risk ve/veya etkilerine göre belirler. Mevcut operasyonlar için bilinen operasyonel etkiler de buna dahildir. IFC, risk sınıfını belirlerken, bir sektörün doğasında olan çevresel ve sosyal riskleri⁹ ve iş faaliyetinin gerçekleştirdiği ortamdaki genel durumu da dikkate alır.

43. IFC'nin sağladığı finansmandan elde edilecek gelirlerin nasıl kullanılacağı ve iş faaliyetinin çevresel ve sosyal ayak izinin, IFC'nin mevcut durum değerlendirmesi sırasında, tam olarak belirtilmediği veya IFC'nin bir iş faaliyetinin ön geliştirme aşamasına yatırım yaptığı durumlarda, IFC ilgili sektörün doğasında olan risklere ve iş faaliyetinin gerçekleştirdiği ortamdaki genel duruma göre sınıfı belirler. Bu gibi durumlarda, IFC'nin Yönetim Kuruluna değerlendirilmek üzere sunulan fiziki ayak izi ve buna ilişkin risk ve/veya etkiler hakkındaki mevcut bilgiler de genelde çok sınırlıdır. Bunun sebebi, ilgili çalışma ve değerlendirmeler ve/veya gerekli olduğunda, istişare sürecinin ya çok başlarında olunması ya da bu süreçlerin henüz gerçekleştirilmemiş olmasıdır. IFC, bu gibi durumlarda, çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesini Yönetim Kurulu onayından sonra, ayak izi ve risk ve/veya etkiler daha iyi anlaşıldığı zaman müşterinin sağladığı ilgili çevresel, sosyal ve, gerekli olduğunda, istişareye dair belgelere dayanarak tamamlar. Mevcut durum değerlendirmesi, IFC'nin yatırıma devam etme konusundaki kararında etkili olacaktır. Yönetim Kurulu onayından sonra iş faaliyeti hakkında kamuoyuna yönelik bilgilendirmeler Bilgiye Erişim Politikasının şartlarına uygun olarak yapılacaktır.

44. IFC, sağladığı fonların izlenebildiği ve spesifik bir nihai kullanımı amaçladığı durumlarda, spesifik nihai kullanımla ilişkili risklere göre çevresel ve sosyal sınıfı belirler. IFC'nin sağladığı fonların finansal aracı kuruluşu genel finansal destek sağladığı durumlarda (bir bankada hisse gibi), sınıfın belirlenmesinde finansal aracı kuruluşun bütün portföyü dikkate alınır. IFC, FI-1, FI-2 veya FI-3 sınıflarının belirlenmesinde, yatırımın vadesi, ölçeği ve türünün yanı sıra yatırımların sektörel risklerini de dikkate alır.

Denetim

45. IFC, portföy denetim programı kapsamında, yatırımlarını ve danışmanlık faaliyetlerini izlemek için aşağıdakileri gerçekleştirir:

Doğrudan Yatırımlar

- Çevresel ve sosyal risk ve/veya etkileri olan iş faaliyetleri için, IFC'nin Çevresel ve Sosyal Değerlendirme Prosedürlerine uygun olarak, düzenli bir denetim programı uygulamak.
- Müşterinin Yıllık İzleme Raporu ile Çevresel ve Sosyal Eylem Planına¹⁰ ilişkin güncellemelerde raporladığı uygulama performansını, yatırımın çevresel ve sosyal koşulları ile müşterinin taahhütlerine kıyasla değerlendirmek. Uygun ise, müşterinin sürdürülebilirlik tarafındaki performansını daha fazla iyileştirme fırsatlarını belirlemek ve değerlendirmek.
- İş faaliyetinin koşullarında değişiklik olması farklı veya olumsuz çevresel veya sosyal etkilere neden olabileceksen, bu etkileri ortadan kaldırmak için IFC müşteriyle birlikte çalışacaktır.
- Müşterinin yatırımın çevresel ve sosyal koşullarında belirtilen çevresel ve sosyal taahhütlerini yerine getiremediği durumlarda, IFC müşterinin mümkün merteye taahhütlere

⁹ Bir sektörün doğasında olan çevresel ve sosyal risk, yönetim veya hafifletme tedbirlerine bakılmaksızın, herhangi bir sanayi sektörü veya ticari faaliyetin genel özelliklerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal riski ifade eder.

¹⁰ Her proje için Çevresel ve Sosyal Eylem Planı ve raporlama şartı aranmaz (ör. C Sınıfı projeler ve bazı sermaye yatırımları).

uyuması için müşteriyle birlikte çalışacaktır. Müşteri, buna rağmen taahhütlerini yerine getiremezse, IFC uygun şekilde haklarını kullanacak ve yasal yollara başvuracaktır.

Finansal Araçlar Üzerinden Yapılan Yatırımlar

- Çevresel ve sosyal risk ve/veya etkileri olan iş faaliyetleri için, IFC'nin Çevresel ve Sosyal Değerlendirme Prosedürlerine uygun olarak, düzenli bir denetim programı uygulamak.
- IFC, finansal aracı kuruluşun Çevresel ve Sosyal Yönetim Sisteminin etkinliğini belirlemek için, kuruluşun çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirme sürecini ve sonuçlarını periyodik olarak gözden geçirir. IFC denetim çalışmaları kapsamında, özellikle önemli çevresel ve sosyal riskleri olan iş faaliyetleri için başka finansal aracı kuruluşlardan örnekleri de gözden geçirir. IFC, denetim faaliyetleri kapsamında, finansal aracı kuruluşlara ve, özellikle riskli alt projelerde, finansal aracı kuruluşlarının kredisi/yatırımından yararlanan taraflara ziyaretler gerçekleştirebilir. Denetim ziyaretlerinin sıklığı ve odağı tespit edilen risklerle orantılıdır. IFC, finansal aracı kuruluşların Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemindeki eksiklikleri gidermeleri için onlarla birlikte çalışır.

Danışmanlık Faaliyetleri

- IFC, danışmanlık faaliyetlerinde kaydedilen ilerlemeyi sürekli olarak izler ve altı ayda bir denetim raporu hazırlar. Bu süreçte temel risk ve sorunlar incelenir ve güncellenir. Buna, danışmanlık faaliyetinin onaylandığı dönemde veya önceki denetim raporlarında tespit edilen çevresel ve sosyal unsurlar da dahildir.

IV. Ortaklarla İşbirliği

Kamu ve Özel Sektör Kuruluşlarıyla İşbirliği ve İlişkiler

46. IFC, Dünya Bankası Grubu'nun özel sektör kolu olarak, gelişmekte olan ülkelerde özel sektörün sürdürülebilir bir şekilde kalkınmasına yönelik diyalogu artırmak için özel ve kamu sektörlerindeki paydaşlardan oluşan geniş bir ağ ile işbirliği yapar. IFC'nin işbirliği oluşturma ve irtibat rollerinden örnekler:

- Özel sektör şirketlerinin ve finansal kuruluşların çevresel ve sosyal risk ve etkilerini yönetmeleri için standartlar belirlemek ve sektör çapında standartların oluşturulmasına yönelik çabaları desteklemek;
- Özel sektöre yönelik finansal, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik konusundaki iyi uluslararası sektör uygulamalarını belirlemek ve yaygınlaştırmak;
- Gelişmekte olan ülkelerde, Ekvator İlkelerini Kabul Eden Finansal Kuruluşlar ve finansal piyasa aktörleriyle diyalog ve katılım yoluyla sürdürülebilir finansal piyasaları desteklemek;
- Gelişmekte olan ülkelerde, finansal kuruluşların çevresel ve sosyal riskleri yönetmesine olanak sağlayan iş ortamının yaratılması için merkez bankaları ve düzenleyici kurumlarla diyalog ve bireysel finansal kuruluşlara çevresel ve sosyal risk yönetiminin sağladığı faydaların anlatılması yoluyla sürdürülebilir finansal piyasaları desteklemek;
- Diğer finansal kuruluşlara sağlanan sendikasyon kredileri ve ortak projelerde çevresel ve sosyal konularda öncülük sağlamak ve katılan kuruluşlar arasındaki koordinasyonu ve uyumu desteklemek;
- Kamu sektörüne sağlanan danışmanlık servisleri için Dünya Bankası ve Çok Taraflı Yatırım Garanti Kurumu (MIGA) ile uygun şekilde irtibat ve koordinasyon sağlamak;
- Özel sektörün önemli çevresel veya sosyal sorunlar teşkil eden iş faaliyetleri olduğu durumlarda, bu faaliyetlere ilişkin stratejik, bölgesel ve/veya sektörel çevresel

değerlendirmeler için ilgili uluslararası finans kuruluşları ve/veya ulusal kurumlarla ilişki içinde olmak;

- Ortak yatırımlar söz konusu olduğunda, tarafların mevcut durum değerlendirme sürecinden elde edilen sonuçlar ve müşterinin gerçekleştirmesi istenen ek çevresel ve sosyal eylemler konusunda ortak bir anlayışa varmak için diğer uluslararası finans kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.

Politikanın Uygulanması için Ek Kaynak ve Destekleyici Belgeler

47. IFC, bu Politikaya ek olarak, çalışanları ve müşterilerine yardımcı olmak için başka kaynaklardan da yararlanır:¹¹ Örneğin;

- IFC'nin kamuoyunun bilgilendirilmesi konusunda kurumsal yükümlülüklerini içeren Bilgiye Erişim Politikası;
- IFC'nin Performans Standartları;
- IFC'nin Performans Standartlarına ilişkin Kılavuz Notları. Bu notlar, Performans Standartlarına eşlik eden ve standartlarda (referans kaynaklar dahil) belirtilen şartlar konusunda yol gösteren belgelerdir ve şirketlerin performans ve kalkınma sonuçlarını iyileştirmelerine yönelik iyi sürdürülebilirlik uygulamalarını da içerirler;
- Dünya Bankası Grubu'nun sektör ve sanayi uygulamaları ve Performans Standardı 3'teki performans seviyelerine ilişkin Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları;
- IFC'nin çevresel ve sosyal mevcut durum değerlendirmesine yönelik kurum içi prosedürleri belgeleyen Çevresel ve Sosyal Değerlendirme Prosedürleri;
- İyi uygulamalar hakkında notlar, el kitapları ve uluslararası iyi sektör uygulamalarına dair örnekler içeren diğer kaynak ve referans bilgiler.

V. Yönetim ve Kamuoyunu Bilgilendirmeye Yönelik Sektöre Özel Girişimler

Yönetim ve Kamuoyunu Bilgilendirmeye Yönelik Sektöre Özel Girişimler

48. IFC, iş faaliyetlerinin halk üzerinde daha geniş etkiler yaratabileceği madencilik ve altyapı sektörleri başta olmak üzere, yönetim risklerini değerlendirmenin ve bu riskleri yönetme aracı olarak kamuoyunu bilgilendirmenin önemini kabul eder. Buna göre, IFC, yürürlükteki kanunlarda öngörülen kısıtlamalara bağlı olarak, kamuoyunun bilgilendirilmesiyle ilgili Performans Standardı 1'de belirtilen şartlara ek olarak, iş faaliyetleri hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla ilgili sektörlerde aşağıdaki adımları izler.

Madencilik Projeleri

49. IFC, madencilik alanındaki iş faaliyetlerine (petrol, doğal gaz ve madenler) yatırım yaptığında beklenen faydalara karşılık yönetim risklerini değerlendirir. Bu iş faaliyetlerinden beklenen net faydalara kıyasla zayıf bir yönetimin bu iş faaliyetleri üzerinde yaratacağı riskler değerlendirilir. IFC, risklerin faydalardan fazla olduğu projeleri desteklemez. IFC, madencilik projelerinden elde edilen gelirlerden projenin gerçekleştirildiği devlete yapılan ödemelerde şeffaflık olmasını da destekler. Buna göre, IFC, müşterilerin projenin gerçekleştirildiği devlete yaptıkları maddi ödemeleri (telif hakkı, vergi ve kâr payı gibi) kamuoyu ile paylaşmasını talep eder. Bu tür bilgilendirmeler, ilgili ülkedeki vergilendirme usulleri ve kurumsal düzenlemelere göre proje veya kurum bazında yapılmalıdır.

¹¹ Bu kaynaklara www.ifc.org/sustainability adresinden ulaşılabilir.

50. IFC, devletlerin ve şirketlerin madencilik sektöründeki ihaleleri halka açık olarak yapmalarını teşvik eder. IFC, Yönetim Kurulu bu Politikayı onayladığı tarihten itibaren iki yıl sonra, IFC'nin finanse ettiği madencilik projelerinde, devletle yapılan ve bir kaynağın işletilmesine ilişkin şart ve koşulları belirleyen ana sözleşmenin ve sözleşmede yapılan önemli tadillerin kamuoyu ile paylaşılmasını zorunlu kılacaktır. IFC, kaynağın geliştirildiği şart ve koşulları anlamak için zorunlu olmayan ticari açıdan hassas bilgilerin, kamuoyu ile paylaşılmamasına izin verecektir.

51. IFC, müşterinin sözleşmeyi kamuoyu ile paylaşmak yerine, kaynağın geliştirildiği temel şart ve koşullara dair bir özet yayınlamasını kabul edebilir. Özette, sözleşmenin süresi, sözleşme uyarınca devlete yapılan maddi ödemeler, diğer maddi mali şart ve koşullar ve, varsa, önemli istikrar hükümlerinin özeti yer alacaktır.

52. IFC'nin tek bir spesifik proje yerine birden çok kurumsal amaç için finansman sağladığı durumlarda, ana sözleşmeyi kamuoyuyla paylaşma şartı sadece fonların kullanılacağı ana yatırım için geçerlidir.

Altyapı Projeleri

53. IFC, su, elektrik, doğalgaz ve telekomünikasyon hizmetlerinin perakende dağıtımını gibi vazgeçilmez ihtiyaçları içeren hizmetlerin tekel koşulları altında nihai şekliyle halkın geneline ulaştırılmasını ilgilendiren projelere yatırım yaptığında, ev tarifeleri, tarife değiştirme mekanizmaları, hizmet standartları, yatırım yükümlülükleri ve, varsa, devam eden devlet desteğinin şekli ve kapsamının kamuoyu ile paylaşılmasını teşvik eder. IFC, bu gibi dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesini finanse ettiği durumlarda, imtiyaz ücretleri veya özelleştirme gelirlerinin de kamuoyu ile paylaşılmasını teşvik eder. Bu bilgiler, ilgili devlet kurumu (ilgili düzenleyici kurum gibi) veya müşteri tarafından açıklanır.

VI. Uyum Danışmanı/Ombudsmanı

54. IFC, müşterilerin iş faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal sorunların üzerine eğilmesine yardımcı olur. Buna göre, Etkilenen Toplulukların dile getirdiği ilgili şikayetleri ele almak için uygun mekanizmalar ve/veya prosedürler oluşturmalarını ve uygulamalarını talep eder. Bu mekanizma ve prosedürlere ek olarak, projenin gerçekleştirildiği ülkedeki idari ve/veya yasal usullerin rolü de dikkate alınmalıdır. Bununla birlikte, IFC'nin desteklediği iş faaliyetlerinden etkilenen kişilerin yaşadıkları sıkıntı ve şikayetlerin iş faaliyeti düzeyinde veya diğer yerleşik mekanizmalar yoluyla tamamen çözülemediği durumlar olabilir.

55. Hesap verilebilirliğin önemini ve Etkilenen Toplulukların endişe ve şikayetlerinin adil, objektif ve yapıcı bir şekilde ele alınması gerektiğini kabul ederek, IFC'nin desteklediği iş faaliyetlerinden etkilenen kişi ve toplulukların bağımsız bir denetim kurumuna endişelerini dile getirebilmeleri için Uyum Ombudsmanlığı aracılığıyla bir mekanizma oluşturulmuştur.

56. Uyum Ombudsmanı IFC yönetiminden bağımsızdır ve doğrudan Dünya Bankası Grubu'nun Başkanına bağlıdır. Uyum Ombudsmanı, proje yerindeki çevresel ve sosyal sonuçları iyileştirmek ve IFC'nin kamuoyu nezdindeki hesap verebilirliğini artırmak amacıyla, IFC'nin desteklediği iş faaliyetlerinden etkilenen kişilerin şikayetlerine cevap verir. Uyum Ombudsmanı, Uyum Ombudsmanlığının "uyusmazlıkların çözümü kolu" aracılığıyla esnek bir sorun çözme yaklaşımı kullanarak şikayetleri gidermeye çalışır. Uyum Ombudsmanı, buna ek olarak, "uyum" kolu aracılığıyla, Uyum Ombudsmanlığı Operasyonel Kılavuzuna uygun olarak IFC'nin çevresel ve sosyal performansına ilişkin proje düzeyindeki denetimleri denetler.

57. Yapılan şikayetler, Uyum Ombudsmanının görev alanına giren IFC destekli iş faaliyetlerinin herhangi bir boyutuyla ilgili olabilir ve IFC'nin finanse ettiği iş faaliyetinin çevresel veya sosyal etkilerinden etkilenen veya etkilenebilecek herhangi bir kişi, grup, topluluk, kişilik veya diğer taraflarca gündeme getirilebilir. Şikayetler Uyum Ombudsmanlığının aşağıdaki adresine yazılı olarak gönderilmelidir:

Uyum Ombudsmanı
International Finance Corporation
2121 Pennsylvania Avenue NW
Room F11K-232
Washington, DC 20433 USA

Tel: 1 202 458 1973
Faks: 1 202 522 7400
E-posta: cao-compliance@ifc.org

Uyum Ombudsmanı, Uyum Ombudsmanlığı Operasyonel Kılavuzunda belirtilen kriterlere göre şikayetleri kabul eder ve ele alır. Kılavuza www.cao-ombudsman.org adresinden ulaşılabilir.